

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 547/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Tomkom, Floriánova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 160/06 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júna 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 160/06 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 26. júna 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ 29. septembra 2006 podal na Okresnom súde Michalovce návrh na obnovu konania o ochranu osobnosti, ktoré bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 531/99. V predmetnom konaní bola sťažovateľovi ako žalovanému uložená povinnosť zdržať sa určitých výrokov týkajúcich sa žalobcu, povinnosť doručiť svedkovi ospravedlňujúci list a povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100 000 Sk. Okresný súd Michalovce 6. októbra 2006 upovedomil sťažovateľa o postúpení jeho návrhu na obnovu konania okresnému súdu ako súdu vecne príslušnému na ďalšie konanie. Keďže okresný súd o návrhu sťažovateľa nekonal, sťažovateľ sa podaním z 24. apríla 2009 obrátil na predsedu okresného súdu so sťažnosťou na prietahy v konaní. Predseda okresného súdu reagoval na podanú sťažnosť listom zo 14. mája 2009, v ktorom sa ospravedlnil za nečinnosť okresného súdu a ubezpečil sťažovateľa, že prijal opatrenia na predchádzanie vzniku prietahov. Sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal na ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní o jeho návrhu na obnovu konania, bola uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 271/09 z 29. septembra 2009 odmietnutá ako neprípustná z dôvodu, že sťažnosť podaná predsedovi okresného súdu bola iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by mohla mať v prípade, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom. Okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa uznesením č. k. 3 C 160/06-40 z 18. júna 2009 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) tak, že návrh na obnovu konania zamietol.

3. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol:

„Uznesenie okresného súdu 3C 160/06-40 som prevzal 16.7.2009...”

Dňa 29.7.2009 som podal odvolanie proti vyššie uvedenému uzneseniu doporučeným listom na pošte Vranov nad Topľou. Odvtedy čakám v dobrej viere podľa ubezpečenia predsedu súdu, na rozhodnutie o mojom odvolaní...

Dňa 29.4.2015 som sa dozvedel od môjho právneho zástupcu, že súd vyznačil v roku 2009 právoplatnosť uznesenia z 18.6.2009 napriek včas podanému odvolaniu...

Dňa 30.4.2015 som zaslal sťažnosť Okresnému súdu v Kežmarku, pre porušenie práva na súdnu ochranu tým, že súd vyznačil právoplatnosť uznesenia 3C 160/06-40 z 18.6.2009, napriek včas podanému môjmu odvolaniu...

Dňa 02.06.2015 som podal elektronickú sťažnosť na Ministerstvo spravodlivosti SR, proti nečinnosti Okresného súdu v Kežmarku na moju sťažnosť z 30.4.2015.

Dňa 11.6.2015 som obdržal list z Okresného súdu v Kežmarku Spr/10015/2015 z 5.6.2015, v ktorom mi predsedníčka súdu oznámila, že na predmetnom uznesení 3C 160/06-40 je vyznačená právoplatnosť dňom 24.8.2009, a z predmetného spisu a vyjadrenia zákonného sudcu zistila, že moje odvolanie sa v spise nenachádza, a že zákonný sudca vykonal šetrenie a na základe jeho výsledkov predložil spis odvolaciemu súdu na rozhodnutie o mojom odvolaní...“

4. Namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru sťažovateľ odôvodnil týmito skutočnosťami:

„Okresný súd v Kežmarku v konaní č. 3C 160/06-40 bol nečinný od októbra 2006 do mája 2009, a v porušovaní mojich práv okresný súd pokračoval aj tým, že dňa 24.8.2009 v rozpore s § 206 OSP vyznačil právoplatnosť uznesenia č. 3C 160/06-40 zo dňa 18.6.2009 napriek riadne a včas podanému môjmu odvolaniu proti tomuto rozhodnutiu a o mojom odvolaní proti tomuto uzneseniu nekonal od augusta 2009 až do júna 2015, keď zaslal spis odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní. Týmto postupom Okresný súd v Kežmarku porušil moje základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky.

Mám zato, že moja sťažnosť na nečinnosť okresného súdu vo veci obnovy konania, mi privodila negatívny postoj súdu v zamietnutí obnovy konania, následnému zatajeniu môjho odvolania a vyznačeniu právoplatnosti napadnutého uznesenia o zamietnutí obnovy...

Takže za 9 rokov od podania návrhu na obnovu konania som sa nielenže nedočkal spravodlivého rozhodnutia, ale postupom súdu som bol aj definitívne zbavený práva na očistenie mojej osoby od nepriaznivých rozhodnutí v pôvodnom konaní 2C 531/99, ktoré

ma poškodzujú a znevažujú nielen v mojom zamestnaní policajta finančnej polície, ale v súkromnom živote...

Pochybujem o zákonnosti postupu okresného súdu, ktorý po 5 rokoch od vyznačenia právoplatnosti uznesenia o zamietnutí návrhu na obnovu konania, postúpil spis s kópiou môjho odvolania na rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove. Keďže okresný súd nezrušil právoplatnosť napadnutého uznesenia, potom vzniká pochybnosť o zákonnosti konania o odvolaní proti tomuto uzneseniu.“

5. Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„... Okresný súd v Kežmarku v konaní č. 3C 160/06-40 porušil moje základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Za porušenie základných práv 8 ročnou nečinnosťou súdu, zatajením môjho odvolania proti uzneseniu o zamietnutí obnovy konania a nezákonným vyznačením právoplatnosti uznesenia o zamietnutí obnovy konania, žiadam priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 16 600 Eur. Ktoré finančné zadostučinenie považujem za primerané vzhľadom na následok, ktorý bol spôsobený nečinnosťou až aroganciou porušovateľa základného práva.

Súčasne žiadam, aby ústavný súd pokiaľ je to v jeho právomoci, zrušil právoplatnosť a vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu v Kežmarku č. 3C 160/06-40 zo dňa 18.6.2009.

Súčasne žiadam, aby ústavný súd zaviazal porušovateľa základného práva zaplatiť mi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 296,44 €... na účet môjho právneho zástupcu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s postupom okresného súdu, ktorý v rozpore s ustanovením § 206 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) vyznačil právoplatnosť uznesenia okresného súdu aj napriek sťažovateľom riadne a včas podanému odvolaniu.

9. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto

sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

10. Zo samotnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľom podané odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 3 C 160/06-40 z 18. júna 2009 okresný súd predložil spolu so spisom odvolaciemu súdu na rozhodnutie. Preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa, a to aj vo vzťahu k jeho námietke nesprávne vyznačenej právoplatnosti uznesenia okresného súdu, ktorej podstatou je spor o to, či nastal suspenzívny (odkladný) účinok odvolania v zmysle § 206 ods. 1 OSP, má krajský súd v odvolacom konaní, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

11. Sťažovateľ v sťažnosti zároveň namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní z dôvodu, že okresný súd nekonal o odvolaní sťažovateľa od augusta 2009 do júna 2015.

12. Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

13. Podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už

nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

14. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

15. Ústavný súd taktiež už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

16. Ako to zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, sťažovateľ na základe zistenia, že okresný súd napriek ním včas podanému odvolaniu vyznačil právoplatnosť uznesenia okresného súdu, doručil okresnému súdu 5. mája 2015 „*Sťažnosť pre porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces*“, ktorou žiadal o pokračovanie v konaní a rozhodnutie o podanom odvolaní. Okresný súd na základe podanej sťažnosti a sťažovateľom predloženého rovnopisu odvolania a poštového podacieho lístka vykonal vo veci šetrenie, pričom zistil, že odvolanie sťažovateľa sa v súdnom spise nenachádza. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že na základe výsledkov prešetrenia sťažnosti sťažovateľa okresný súd predložil 25. júna 2015 spis Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanom opravnom prostriedku. Sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta nečinnosť okresného súdu vo vzťahu k ním podanému

odvolaniu, bola ústavnému súdu doručená 29. júna 2015, resp. podaná na poštovú prepravu 26. júna 2015, teda v čase, keď k porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, pretože spis sa už nenachádzal v dispozičnej sfére okresného súdu z dôvodu jeho predloženia odvolaciemu súdu. Predložením spisu odvolaciemu súdu spolu s opravným prostriedkom sťažovateľa okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľa skončila predložením odvolania sťažovateľa odvolaciemu súdu pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh namietaného konania, prípadne prieskumy v ňom (IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05).

17. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa v posudzovanej veci z jeho pohľadu javí ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Podanie sťažnosti na postup súdu v napadnutom konaní sa prejavilo ako také, ktoré prispelo k odstráneniu nežiaduceho stavu zapríčineného dovtedajším postupom okresného súdu, ktorý nekonal o odvolaní sťažovateľa, keďže sa nenachádzalo v súdnom spise.

18. Na základe uvedených skutočností, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie označeného základného práva už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pripadalo do úvahy odmietnutie tejto časti sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na okolnosti prípadu sťažovateľa ústavný súd pripomína zásadu „*vigilantibus iura scripta sunt*“, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie sťažovateľa o ochranu svojich práv, keď požaduje, aby aj sťažovateľ počas trvania celého súdneho konania sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Sťažovateľ podal odvolanie 29. júla 2009 na pošte, ale až v apríli 2015, teda takmer po šiestich rokoch sa zaujímal o stav odvolacieho konania na okresnom súde, kde zistil, že na uznesení okresného súdu je vyznačená doložka právoplatnosti. Podľa názoru ústavného súdu ak by sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a priebežne sa zaujímal o stav odvolacieho konania, k náprave nežiaduceho stavu by mohlo dôjsť podstatne skôr.

20. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ po prípadnom vrátení veci do štádia prvostupňového konania a v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2015